

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณธรรมทางกฎหมายในกฎหมายอาญา : ศึกษาความผิดฐานรับของโจร
ชื่อผู้เขียน	กัทราวดี สีทองเสื่อ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

ในบทบัญญัติความผิดอาญาฐานต่าง ๆ มีสิ่งทีกฎหมายประสงค์จะคุ้มครองเป็นส่วนใหญ่ แฝงอยู่ด้วยเสมอ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่มีรูปร่างหรือวัตถุหรือบุคคล แต่เป็นสภาพที่พึงปรารถนาที่กฎหมาย ต้องการประกันจากการล่วงละเมิดซึ่งเป็นเรื่องในทางความคิด สิ่งนี้ในทางตำราเยอรมันเรียกว่า “Rechtsgut” หรือ “คุณธรรมทางกฎหมาย” (legal interest) ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายที่ได้รับการ ยกย่องขึ้นเป็นคุณธรรมทางกฎหมายในทางกฎหมายอาญาไม่ว่าจะในประมวลกฎหมายอาญาหรือ กฎหมายอาญาอื่นล้วนแล้วแต่เป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกัน ของมนุษย์ในสังคมทั้งสิ้น ความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357 ก็มี คุณธรรมทางกฎหมายเป็นส่วนที่แฝงอยู่ด้วยเช่นกัน ซึ่งก็คือ สิทธิของผู้เป็นเจ้าของในการติดตาม เอาทรัพย์สิน ส่วนการวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นความผิดฐานรับของโจรหรือไม่นั้นต้องพิจารณา ไปตามโครงสร้างของความผิดอาญามาตรา 357 หากพบว่ามี ความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนของ บทบัญญัติก็จำเป็นที่จะต้องอาศัยการตีความกฎหมายเป็นตัวช่วยซึ่งในการตีความกฎหมายอาญาไม่ สามารถใช้หลักการตีความหลักใดหลักหนึ่งเพียงอย่างเดียวได้เพราะอาจจะส่งผลให้การอธิบายหรือ ให้ความเหตุผลประกอบคำพิพากษาเกิดความผิดพลาดและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ แต่จาก การศึกษาคำพิพากษฎีกาบางฉบับเกี่ยวกับความผิดฐานรับของโจรพบว่าศาลไม่ได้พิจารณาถึง คุณธรรมทางกฎหมายประกอบการวินิจฉัยด้วยและในบางกรณีเป็นการใช้กฎหมายโดยการตีความ ตามตัวอักษรมากกว่าจะทำความเข้าใจว่ากฎหมายบัญญัติขึ้นมาด้วยความมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองอะไร อะไรคือคุณธรรมทางกฎหมายของบทบัญญัตินั้น จึงส่งผลให้คำพิพากษฎีกาบางฉบับวินิจฉัยโดย อธิบายหรือให้เหตุผลประกอบคำพิพากษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักทฤษฎีทางกฎหมาย หรืออาจเป็นไปได้

ได้ว่าศาลได้พิจารณาถึงคุณธรรมทางกฎหมายประกอบการวินิจฉัยด้วยแล้วแต่ไม่ได้แสดงเอาไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร ก่อให้เกิดความสับสนและเข้าใจผิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางอาญา ของความผิดฐานรับของโจรซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของเหตุผลที่ศาลนำมาวินิจฉัย และผลลัพธ์ที่น่ากังวลที่สุดก็คือการนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลผู้ต้องถูกลงโทษทางอาญานั้นเอง ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าการวินิจฉัยความผิดอาญาฐานรับของโจรจำเป็นต้องพิจารณาถึง คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานรับของโจรประกอบด้วย กล่าวคือ ต้องพิจารณาถึงสิทธิของ เจ้าของทรัพย์สินในการติดตามเอาทรัพย์สิน โดยพิจารณาว่าการกระทำนั้นเป็นการขัดขวางการ ติดตามเอาทรัพย์สินหรือทำให้การติดตามเอาทรัพย์สินทำได้ยากขึ้นหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาว่า ทรัพย์สินที่ได้กลับคืนมานั้นยังคงมีคุณค่า (Value) หรือประโยชน์ใช้สอยสมความมุ่งหมายของผู้เป็น เจ้าของอยู่หรือไม่ ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยคดีทำได้ง่ายขึ้นและเป็นไปโดยถูกต้องตามหลักทฤษฎีทาง กฎหมายอันจะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อไป